

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompá Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona. Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona. Egyes szám ára: 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petítorsó térfogata . . . 12 fillér. Nyilttér sora 40 fillér.</p>
---	---	--

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Sok az ebünk.

Kedves és hűséges állat az embernek állandó kísérője: a kutya, de ha kis területen és olyan helyen, a hol nem igen van reá szükség, igen nagy számmal tanyázik, akkor állandó veszedelem forrásává lehet az emberre nézve.

Az is elég kellemetlen, ha lépten-nyomon attól kell félnünk, hogy rálépünk az utcán heverésző hűséges házőrzők lábaira és azok menten egy egy harapás alakjában szedik a vámot, — vagy ha a gyanútlanul járókelőt megtámadják az arra csavargó szomszédos ebek és lábikrája fájdalman vagy a nadrágja hián kell óvatosságot tanulnia.

De ezeket a kisebb bajokat még csak elviselné az ember a derék házőrzők hűségére való tekintettel.

Hanem vannak ennél sokkal nagyobb bajok is. Különösen ilyen az ebeknek gyógyíthatatlan és rettentő bajuk: a veszettség, a mely más állatokra és az emberre is átragadhat harapás, marás által.

Nemrég a budapesti Pasteur-intézet igazgatója érdekes és tanulságos nyilatkozatot tett ebben az ügyben egy újságíró előtt, a melynek tanulságait érdemes lesz nekünk is levonnunk.

Csodálatos, hogy ezen a nagyon hűvös nyáron az ország egyes vidékein szinte járványszerűleg dühöng a veszettség, az emberek feltűnőleg tömegesen keresik föl a Pasteur-intézetet, hogy ott a veszettség ellen védőoltásban részesüljenek.

A mult hónapban arról irtak a lapok, hogy a budapesti Pasteur-intézetbe olyan vidékekről szállították a legtöbb beteget, a hol a veszett ebek garázdálkodása már hetek óta rettegésben tartotta a községek és tanyák népét. Annyira nagy számmal érkeztek az intézet kórházába, hogy a termekben szorosan egymás mellett feküdtek a súlyos betegek, a kiken naponként végeztek oltásokat. A könnyebben sérül-

tek fennjárnak orvosi felügyelet alatt, — a gyermekek pedig a kórház udvarán játszanak.

Az idei nyáron egy nap alatt négyszáz védőoltást is kellett végezni az intézetben.

Juniusban 587, július közepéig 648 beteget kezeltek a Pasteur-intézetben, a mi a mult évhez képest kétszeres számot mutat. A betegek közt legtöbb a 6—10 éves gyermek, de vannak csecsemők és idős emberek is, — foglalkozásra nézve a földműveseket és azok hozzátartozóit éri leggyakrabban veszett állat marása. A mi természetes is, mert a földműves nép ragaszkodik legjobban házőrző kutyájához és még a hatóság rendeletére sem akarja azt elpusztítani. Másrészt az ilyen szanaszét kóborló kutyák esnek legkönnyebben veszettségbe és terjesztik más állatra és emberre egyaránt.

A veszettségre nézve azt tartják a Pasteur-intézet vezetői, hogy az csak veszett állattól fertőzés útján terjedhet. Meleg időben gyorsabban tör ki, mint hűvös időben. A kutyán a fertőzés után egy hétre szokott kitörni, de hónapokig is elhúzódhatik, mert minél többet mart meg egy veszett állat, annál gyöngébb a marás hatása.

Kutyán kívül macska is megmarhatja az embert. Így veszett macskaharapás ellen a mult évben 290 beteget kezeltek, míg összesen 5539 megmart embert gyógykezelték a mult évben a budapesti Pasteur-intézetben. 23 év alatt pedig 60,000 embert gyógyított az intézet s ezek közül 200 halt meg, míg a mult évben 10 halálozás történt azért, mert az illetők későn jelentkeztek oltásra.

Az intézet oltási módja ma már némileg eltér az eredeti módszertől és ennek tulajdonítják az oltások fokozódó sikereit.

A felhozott rengeteg nagyszámú megmart ember látása azt a gondolatot kelti a központban, hogy talán a hatóságok

nem látnak elég erélyesen a rettentő veszedelem kiirtásához.

Nálunk is igen nagynak látszik a házőrzésre csaknem felesleges kutyák száma, a melyek udvarhelyiség hián az utcákon ténferegnek és lépten-nyomon beléjük botlunk.

Ezeknek látása és a váratlan veszedelem kitörhetése azt a gondolatot kelti bennünk, hogy *jobb lesz a sok fölösleges ebtől megszabadulnunk, mielőtt a veszettségi járvány nagyobb kitörése szomorúan aktuálissá tenné az ebkérdés megoldását.* ☉

Széljegyzetek.

Budapest, augusztus hó.

Most, hogy megnőtt, viharokat látott és talán kissé fásult lélekkel járom a várost, untalan arra fordul a gondolatom, mennyit és hogyan változott azóta, hogy én, a rövidnadrágos keszeg és mozgékony városi gyerek itt rőttem az utcákat. Odakünt friss nyári zápor zuhog, derüs, üde szele itt csap be az ablakomon és az ablak alatt megjelen előttem a kisfiu, a bohókás, footballabdás, tipikus fővárosi fiu, aki Rinaldó Rinaldinit játszott a „pékerdő” bokrai közt, remegve szedte a hernyóknak a levelet az „epreserdőben” és hólyagosra evezte a kezét egy-egy csónakos városligeti vasárnap-délutánon. Ha úgy találkoznék magammal valahol, rég látott, azóta eltűnt helyen, úgy szeretném megfogni a fejét ennek a kisfiunak, úgy szeretném meleg szeretettel, féltően az ölembe fogni, el nem eresztteni, csak őrizni a mosolyát, a kacagását, a gondtalan jókedvét, a hinni tudását jóban, szépben, amelyik mind elmaradt valahol a Boráros-téren, a házkolosszussal profanizált régi fatelepen, amelyiknek az öreg bakterével olyan harcoss ellenkezésben voltunk mindig a kerítésen átugrott football-labda miatt. Milyen jó volna még gyerekfejjel járni a várost, ezt a leghívebb szülőházát; napos nyári délutánon a dunapart kőlépcsőin boldogan lesni, hogy mint játszik a napfény a hullámokon és mint fehérlik végig a vizen eleven paskolással a Solyom, a Fecske és a többi szép, aranycsillagos tejteher hajó. Milyen jó volna örömet lelteni ebben a pompásan lüktető életforgatagban, a kórhinták tükrös örvénylésében, kikiáltók mókáiban, villanytényben, Psylander-lázban és nevetni a nevetőkkel! . . .

Künn az utcán a kocsik dörögnek, idebent

FEGYVERGYÁRI KERÉKPÁROK

a létező legjobb kerékpárok; bizonyítja az, hogy az Osztrák-Magyar hadsereg is csupán ezen kerékpárokat használja.
Kapható kizárólag **Valaszky Rezső**, órás- és ékszerésznél RIMASZOMBATBAN.
RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK! RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

a halántékom zakatol. Eljövök minden évben ide és minden évben jobban érzem, hogy csak ez maradt meg nekem rokonnak, enyémnek a városból, a kerékdörgés és a halántékom lüktetése, ez a vigasztalan egyhangúságban és elkeserítő szüntelenségben olyanynyira testvér két muzsika. Egyebek, szavak, tekintetek muzsikája lassan elhagy és úgy futok ide egy kis melegért mint a dermedt utas a messzi csillanó mécsfény után.

A város ma is az, ami volt: a kedves, a naiv, bizalmas és kedélyes nagy Babel, ahol szívesen örülnek az örülőkkel és nem sebzik halálra gúnynyal a sírókat. A kisgyerek ma is megtalálná az ő Pestjét, de a város elvesztette a gyereket.

Bejártam, megnéztem. Mint a faluról iskolába került gyerek, mikor nyáron hazajut és körülnézi a házat, hogy megvan-e még az a bot, amit ő ekkor meg ekkor, ide vagy oda leszurtt; hogy megvan-e a régi ostor eldugva a gerenda alatt, megvan-e az előző évek sok kedves emléke? . . .

Amit láttam és érdemesnek hiszem arra, hogy másoknak is elmondjam, el fogom mondani. Hiszen Pestet még az önmagunk számára is fel kell fedeznünk. Szeretettel fogok beszélni róla és büszkeséggel, mint egy husz esztendő gyerek az édesanyjáról, aki megmaradt szépek, fiatalnak és hódítóknak, míg ő maga máris megöregedett . . .

Válasz

egy más vidéki jelenvolt tót nyelvű hívőnek.

„Hiányzik egy magyar szó“ című s a névtelenség jól megérdemelt homályába burkolt szerzőtől származó híreskérére az a megjegyzésem, hogy rossz indulatának vagy az volt a célja, hogy a rimakokovai ev. egyház s vezetőségének eljárásában — bár burkoltan is — nemzetiségi intencziót lásson, vagy pedig, hogy „hívő“ létére is kaján irigység fogta el a magasztos ünnep lefolyásának láttára s így az ünnepontó farkasbőrét vette fel az, ki az ünnepségen még a szelid bárány képében jelent meg. Bármi is volt a célja, szereplési viselkedését csufos baleset érte, mert minden józan gondolkodású ember megbotránkozott az ilyen alaptalan támadáson. Ha ön, t. névtelen ur nemzetiségi célzatot látott vagy keresett, akkor — távol minden személyeskedéstől, de a legenyhébben szólva — rágalmozott. Rágalmozott pedig azért, mert a rimakokovai ev. egyház minden időben megfelelt s meg fog felelni annak a nemes eszmének, melyet magyar hazafiságnak

nevezünk, de a mely alapon állva Ön, nagy-lelkű „hívő“ csak az üres kürtöt fujta s azt hitte, Jerikó falai rögtön összeomlanak s Kokován csupa pánszlávokat fedezett fel. Legyen meggyőződve nemeskeblű „hívő“, hogyha ez így volna, nem ön, de én dobtam volna az első követ Kokovára, bár annak minden rögéhez egész életem örömeinek és fájdalmának ezer emléke tapad. Azt írja ön, hogy az egész templomban nem talált egy magyar szót sem. Kár volt megfigyelő képességéről ily szegénységi bizonyítványt kiállítania. A ki állit, az bizonyítson is. Hát a keresztelő medenceze, az urvacso-rai kehely, az oltári gyertyatartók feliratai nem magyar nyelvűek-e?

Nagyon sajnálatos tehát, hogy ön ezen a szegény, porig sujtott egyházon s annak a vezetőségén mégis egyet suhintani akart, csak hogy az ütés önt érte, mert erről az egyházzól, annak fejlődéséről önnél hivatottabb s kiválóbb egyének állítottak ki dícséretes bizonyítványt és még sajnálatosabb, hogy „hívő“ létére ártani akart a kokovai egyháznak s bár kellemetlen volt a csipkedése, kellemetlen pedig különösen most, mikor a szegény egyház önnél áldozatkészebb „hívők“ támogatásával poraiból megéledt. Az ön „köhögésére“ igazán senki sem volt kíváncsi. Hogy pedig a templom történetét jelző két tábla tót feliratu, azt igazán kár volt a közönség figyelmébe ajánlania, hiszen akkor ép úgy mardoshatta volna „hívő“ lelkét az izraelita templom zsidó s a kath. templom latin felirata. Talán ön kiváló megfigyelő képességgel dicsekvő czikkirő ur is tudja, hogy a rimakokovai ev. hívők 1—2% kivételével tót nyelvűek, kik igazán emberfeletti áldozatkészségükért talán csak megérdemelték — ez lévén kívánságuk is — hogy templomuk történetét anyanyelvükön olvashassák. Az egyszerű tót hívők *érzelemben* most is magyarok s ha azok lesznek *nyelven* is, legyen meggyőződve „nagy-lelkű és jóakaró hívőnk“, hogy a magyar felirat felállításának szükségét nem öntől fogják kérdezni. De sántikál az a sokratesi magaslatra rugdalódzó bölcselkedése is, hogy a templomra magyarok is adakoztak, tehát megérdemelték volna magyar feliratot. Igaza van, adakoztak bizony, adtak pedig többet mint ön, áldozatkész „hívőnk“, adtak pedig azért, mert jól ismerték a segítségére szoruló egyházat s jól tudták, hogy ott az ilyen „jóakaróknak“ mint ön, éber „hívőnk“ sem fedezhettek fel soha és semmi körülmények között sem nemzetiségi mozgalmat, sőt ellenkezőleg, becsületes, derék, vallásos, munkás, tót nyelvű, de mindig magyar érzelmű népnek ismerték, mely a pusztulás után sem keresett magának új hazát, hanem a legnagyobb inség-

ben, nyomoruságban az ön által is megbecsülhető hazafiassággal ragaszkodik ahhoz a földhöz, a mely keserves munka után is alig nyújt neki mindennapi kenyeret s még sem zúgolódik s bár tót nyelven dícséri Istenét, a magyar istentiszteletnek — sajnos — csaknem kizárólag ő a közönsége. S hogy pedig az ön bölcselkedése mily biztos alapon áll, csak azt jegyzem meg, hogy az ön logikája szerint német feliratnak is kellett volna lenni, mert ha már a megfigyelő képessége cserben hagyta, a hallóérzéke talán még annyira ép s tudomására adta, hogy a németországi testvérek a „tót egyházat“ 30 ezer márkával segélyezték s hogy két németországi Gusztáv Adolf egyleti fiók évenként ezer márkával fogja segélyezni egyházunkat, míg adósságát le nem törleszti. Az ilyen nemes cselekedetek nagyobb csodálatot és feltűnést keltettek, mint a milyen szánalmat keltett az ön kákán való csomókeresése. Végül pedig, ha ünnepontó akart lenni, maradt volna otthon — őh „más vidéki jelenvolt tót nyelvű hívő“ vagy pedig merészelt volna itt, szemtől szemben kétkedni a kokovai tótok magyar hazafiságában, tudom, hogy nem Szvatopluk utódainak ismerte volna meg őket, de tudom azt is, hogy közelebbi „érintkezésbe“ kerülve velők, elmondhatta volna Achillessele, csapásaikról ismertem meg őket, hogy valóban Atreides fiai!

Mindezeket nem a védelemre nem szoruló rimakokovai ev. egyház érdekében, hanem az ön csipkedése elleni felháborodásomban irtam meg s azt hiszem, sokan lesznek, kik soraimat aláírásukkal megerősítik.

Rimakokova, 1913. augusztus hó 2-án.

Dr. Banczik Samu,
készmárki liceumi tanár.

Lapunk — mint maga a válasz írója is kiemeli hozzánk intézett levelében, — mindig a közérdek szolgálatában állott és azon az állásponton volt, hogy igazságtalanul senkit sem kell elítélni és a kit valamivel vádolnak, annak alkalmat nyújtunk az önvédelemre. A most beküldött nyilatkozat szokatlanul erős és minden ok és jog ellenére személyeskedő hangját nem tartjuk szerencsésen megválasztottnak, mert míg a mi kis hírünk csak tárgyilagosan irt egy olyan dolgról, a melyen több jelenvolt megütöközött, t. i. a magyar szó hiányáról; addig a mostani nyilatkozat rosszakaratu rágalomnak nyilvánítja annak az előadását, a ki minket a dolgról informált. Azzal a figyelmeztetéssel, hogy a jelen nyilatkozat írója közleményében talán önkéntelenül épen megerősíti a mi közlésünk valóságát s az esettel kapcsolatban egyenesen téves következtetéseket von le, — szívesen

TÁRCZA.

Vigasz.

Nézem az ég tiszta azúrkékjét,
A méla hold sápadt ezüst fényét
S mig szemem a fénylő tábort
Elmerengve járja,
Némán hull le a nagy égről
A tündöklő
Csillagoknak árja.

S vigasz ébred a lelkembe újra,
Meggyszólal egy új reménység húrja;
Hiszen néha az égről is
Lehull egy-egy csillag,
S a hervadó virág helyett
A földön is
Sokkal szebbek nyílnak.

Fehér fátyol szövi át az eget,
Bánatomra újra gyógyírt lelek.
Mert ha néha le is hull az
Álmaink virága,
Hulló könnytől újabb fakad,
Szebb nyílik a
Hervadó nyomába.

Vatthay Ilona.

A levél.

— Irta: ARAMIS —

Este nagyon későn jött haza, azt hitte aludni fog és nem kell gondolnia semmire. Egész nap járt, megfordult egy helyen tizszer is, de nem vette észre, csak azt, hogy már egyedül van az utcán. Mikor becsukta az ajtót maga után, azt hitte sirboltba lépett, olyan fülledt meleg volt a levegő. Feltépte az ablakot és a gallérját és levágta magát az asztal mellé egy székre. Aludni? Világosan érezte, hogy most már akármit is inkább tudna tenni, csak aludni nem. Sajátságos lüktetést érzett a fejében és a gerinczén mintha hangyák futkostak volna. A keze lelógott, szeme belemeredt a lámpába. Feje fölött az emeleti szobában egyforma, kimért lépések dobbantak egyre. Igen, gondolta a zenész is fenn van még, biztosan nem volt vacsorája, most nem tud elaludni az éhségtől. Pedig akkor mindjárt csellózni fog, mert most lesz a vizsgája. De mit csináljon ő? Mit tegyen reggelig?

Megvan! Levelet fog írni. Igen, levelet fog írni, most jó lesz, ugye tud aludni, az ottfönn majd zenél és ő ír és megír mindent. Már tudta is, hogy hogyan fogja írni. „Elvesztett üdvösségem,“ így fogja kezdeni. Így. És megírja majd benne, hogy azóta folyton az utcát járja, hogy nincs nyugta, mig meg nem mondja neki, hogy ez így nem lehet. . . .

Odafönt megzendült a cselló, fojtva, fájdalmasan. . . . — Igen, megírja neki, hogy azóta nincs álma, mert ő volt az egyetlen álma; hogy ő ezt nem akarta és ezt nem tudja elviselni, majd megírja szépen, csak az agyát fogja

figyelni, hogy hogyan születnek meg a szavak és azt rögtön papírra teszi, hogy a fájdalom, a sóvárgás ott maradjon élve bennük, hogy érezze majd mikor megkapja a levelet, hogy a vérével, az agyával írta és a végére odafojja írni sokszor, hogy szeretlek . . . szeretlek . . . szeretlek . . .

Az emeleten már bátrabban szól a cselló. A fájó melódia széttárgulva, lüktetően úgy áramlott be a nyitott ablakon, mint valami erős és édesen keserű, halálos sóhajtás. Beleszurta a tollát a tintatartóba és papirost kotort elő. Furcsa, ennek a papírnak gyászszegélye van. . . .

Ki az? . . . kérdezte féltéken, mert úgy hallotta, mintha kopogtak volna az ajtón. Ki az? . . . kérdezte most már hangosan és remegve, mert másodszor is kopogást hallott. Csend volt. És egyszerre fényesen mint a ki nyilatkoztatás, belenyilallt a fejébe: ez a Halál! Az, biztosan ő az, most eljött érte, hiszen hívta folyton, mikor félőrülten elfutott onnan, most itt van, el kell menni vele és hamar, mert már itt kopog az ajtón! . . . De a levél! Csak a levelet megírja még, hiszen nem akar sokat írni, csak annyit, hogy nem érdemelte a sorsát, hogy vissza akar menni, hogy szereti megint kopogtak csak annyit hadd írjon, hogy a gondolata szüntelen körülötte száll, hogy szereti kopogtak Jaj, hát csak azt, csak egyetlen egyszer azt, hogy szeretem, szere kopogtak Hát nem lehet Leejtette a tollat Lassan felkelt, az ajtóhoz ment Odafönt az emeleten mintha angyalok halotti dala zengett volna, Beethovent sirt a cselló és ő görnyedten és alázatosan kitérte az ajtót a Halál előtt. . . .

vesszünk tudomást a nyilatkozó úr kijelentéséről, hogy Rimakokova ág. h. ev. községének tótajku tagjai hazafiasak érzelmben, szívesen veszük azt a helyreigazítást is, hogy a kelyhen és egyes kisebb tárgyakon megvan a magyar föllirat is, — azt is lelki örömmel halljuk, hogy a tótajku hívek a magyar istentiszteletre elmennek. De mégis csak lehetett volna ez ünnepélyes alkalommal valami nyomatékosabb módon kifejezést adni a magyar érzelmenek, ha másért nem, hát azért, hogy az ünnepen résztvevők mind lássák, hogy ott egy magyarországi, magyar érzésű, derék, hazafias, — többségében tótajku — hitközség ünnepel. — A mi személyesen jelen volt informálónkat is ez vezette és távol volt tőle minden ünneprontó vagy rágalmozó szándék s korántsem érdemelte meg a nyilatkozó épen nem tárgyilagos lesújtó szavait. Szerk.

Figyelmeztetés.

A helybeli állami polgári leányiskola azon rendes és magántanulót, a kik a tanév végén egy vagy több tárgyból elégtelen osztályzatot kaptak, ez után is figyelmeztetem, hogy a javítóvizsga megengedése iránti kérvényüket *f. hó 15 ig bezárólag* hozzám nyujtsák be; mert ha ezt elmulasztják, osztályismétlésre fognak utasíttatni.

Rimaszombat, 1913. augusztus 7.

Kárpáti Sándorné, igazgató.

Meghívó

a Gömör- és Kishontvármegyei községi és körjegyzők Egyesületének Rimaszombatban, 1913. évi augusztus hó 12-én délelőtt 9 órakor tartandó választmányi és ugyanaznap délelőtt 10 órakor tartandó

évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat :

1. Elnöki jelentés.
2. Az 1912. évi számadás tárgyalása.
3. Az 1914. évi költségvetés megállapítása.
4. Az Országos Ügyvédszövetség átirata a jegyzői magánmunkálkodás megszüntetése tárgyában.
5. Az Országos központi jegyzőegyesület által egybeállított magánmunkálati díjra vonatkozó szabályrendeletit tervezet ismertetése.
6. A községi és körjegyzők Erzsébet királynéról nevezett országos árvalháza és segítő egyesülete javára tett vármegyei jegyzőegyesületi alapítvány kamatának elnyerése iránt beadott kérvények elbírálása.
7. „Jegyzők és egyéb községi tisztviselők országos nyugdíjpótló egyesülete” alapszabályainak ismertetése.
8. A békésmegyei egyesület indítványa az országos egyesület ügyrendje s a tolnamegyei egyesület indítványa az alapszabályok módosítása iránt.
9. Ugocsavármegye jegyzőegyesületének indítványa az országos jegyző kongresszuson hozott határozatok végrehajtása iránt.
10. A békésmegyei egyesület indítványa a kamat-tehervallomási ívek elmaradó kiállítási díjaiért adandó kártalanítás tárgyában.
11. Ungmegyei jegyzőegyesület által szerkesztett s az országos központi jegyzőegyesület által javaslatétel végett beadott családi értesítők kiállítása és megújítására vonatkozó „nyilván tartás” ismertetése.
12. A vármegyei községi és körjegyzői egyet alapszabályainak módosítása.
13. Schulteisz Rezső Béla „Közigazgatásunk reformja” című pályanyertes művének ajánlása.
14. Országos temetkezési segélyegyesület megalakítása iránti javaslat.
15. Az országos központi jegyzőegyesület közgyűlésére 4 tagnak megválasztása és kiküldése.
16. Az egyesület tagjai névsorának bemutatása.
17. A jövő évi közgyűlés helyének kijelölése.
18. Indítványok tárgyalása.

Felsővály, 1913. évi augusztus hó 1 én.

Bodnár Zoltán, Id. Fölföldy Ottmár, egyesületi főjegyző, egyesületi elnök

Hirek és vegyesek.

Személyi hírek. Marton János, a rimamurányi társulat főügyésze családjával városunkba érkezett, hol szabadságidejét ipójánál: Bornemisza László nyug. főispánnál tölti.

Kolbay Sándor kir. törvényszéki elnök mult héten kezdte meg szabadságidejét, s az elnöki teendőket a szabadságáról visszatért Cseh István kir. táblabíró vezeti.

Perczel Dénes alezredes, debreczeni méntelepi parancsnok báró Podmaniczky L. földmivelésügyi miniszteri tanácsossal együtt mult hó 31-ikén városunkban időzött s résztvett a ménék selejtezésének hivatalos aktusán.

Holvéd Hugo őrnagy, a helybeli méntelep osztályparancsnoka, mult héten hat heti szabadságra utazott. Helyetteseként Balogh Aladár főhadnagy vezényeltetett ki Eperjesről.

Perecz Samu városi árvaszéki előadó — ki külföldi társas kiránduláson vett részt s onnan Borosznóba ment fürdőzni, folyó hó 8-án hazakerkezett.

Dr. Sigmund József operateur, kórházi és munkásbiztosító pénztári orvos, f. hó 10-től szeptember 10-ig veszi igénybe szabadságát.

Runyay József, a löcsei kir. adóhivatal főpénztárnoka, szabadságideje egy részét f. hó 9-ikétől városunkban tölti rokonainál.

Hymen. Fülekelecsényi Szende Ferencz, ezredével Bécsben állomásozó ezredes ezredparancsnok és neje Gaszner Margit bájos leányát Helát a napokban vette nőül Bécsben, nemes Pocolny Miksa a hadügyminiszteriumba beosztott es. és kir. kapitány. Oszinte szerencsekívánataink kifejezése mellett örömmel közöljük a hymen hirt, mert az ezredes, ki fülekelecsényi földbirtokos, sok ideig háziezredünknel, a 25 ik ezrednél szolgált s mint ez ezredbeli főhadnagy vette nőül vármegyénkből néh. Gaszner Gedeon Coburg hercegi tisztartó leányát. E házasság és rokonsága révén tehát szorosabb kapocs fűzi az ezredet vármegyénkhez, melyet a messze idegenben sem tud feledni.

Eljegyzések. Kovács Gyula helybeli iparos polgártársunk kedves és szép leányát: Em-mát f. hó 9-én eljegyezte Tóth László mező-zombori ref. tanító, bábonyi Tóth István derék fia.

Vivlek István hacsói gyári alkalmazott f. hó 9-én eljegyezte Lenner Valikát Nyustján.

Sulyovszky István szereplése. A Krasznahorkaváraljáról Nagymihályba költözött Sulyovszky István kir. tanácsos, volt jószágkormányzó, f. hó 2-án töltötte be 66-ik élet-évét s ez alkalomból a nagymihályi jótékony nőegyletnek örök alapítványként 1000 koronát adományozott. Itt említjük meg, hogy a nagytudású és jeles férfit Nagymihály társadalma érdekében igen jelentős aktív ténykedést kezdett meg, amennyiben az ott megjelenő „Felső-Zemplén”-ben vezetők cikket ír a város fejlesztésének terveiről. Az ottani közművelődés, közegészségügy és közrendészet fejlesztésében nagy hasznát fogják venni az értékes férfit gyakorlati tapasztalatainak és jó érzékének.

Gazdasági szakértő kinevezése. A földmivelésügyi miniszter birtokrendezési ügyekben gazd. szakértővé Gömör- és Kishontvármegye területére Mihalik Pál poloszkói lakos földbirtokost jelölte ki.

Hangverseny. Szliácson a gyógyfürdő nagytermében folyó hó 12-én Kolbay Sárika fiatal, nagytehetségű zongoraművész nő jótékony-czélra nagyszabású önálló concertet rendez, melyen nővére, a széphangu Kolbay Ildike is közre fog működni. — Jövő számunkban bővebben megemlékezünk az érdekesnek és élvezetesnek ígérkező hangversenyéről.

Football-mérkőzés. Az ózdi sportegylet és a rimaszombati atletikai klub mult vasárnap tartott revans-mérkőzése 3:0 arányban végződött a rimaszombatiak javára. A nyár folyamán a vidéki, sőt egy fővárosi csapattal tartott mérkőzések tanulságai, annak jó hatása meglátszott a rimaszombatiak játéknán; mozgékonyak voltak s fáradhatatlanok a futásban, nagy súlyt helyeztek az összájátékra s labdaosztogatásuk sikerült volt. Ha olyan szerencsével játszanak, mint a milyen ügyesek voltak, akkor a győzelem aránya még nagyobb.

Gyászrovat. Vettük a gyászhiut, hogy uraji Csák Károly földbirtokos folyó hó 5 én Urajon hosszas szenvedés után életének 72-ik évében elhunyt. A megboldogult azok közé az egyének közé tartozott, kik nem szerettek feltűnni s épen ezért nem is vett részt nagyon a közélet mozgalmában. Pár év előtt még mindig jelen volt a megyei közgyűléseken s szavazatával örömmel támogatta a hazafias ügyeket. A képviselőválasztási mozgalmakból azonban, mint törhetlen függetlenségi elvű választó az utóbbi időkben is bőven kivette osztályrészét s a barkóságon nagy sulya volt befolyásával. Nesztora volt az uraji Csák családnak, mely család 1640 óta állandóan birtokos volt Uraj községben. Ő maga, ki különben éles eszű ember volt, nem szeretett messze menni falujából, mert hegyek választották el a világtól, de nem is szerette a mai kor szürke kulturáját és abba nem tudott beilleszkedni. Megelégedett tehát a csendes falusi magánnyal, mely fő jellemvonása még ma is a régi középosztály legtöbb tagjának. Családjából azonban több magasabb állásu emberek kerültek ki, kik mint állami s más tisztviselők idegenbe származtak s ott emelkedtek fel. Az elhunyt a régi időkben nyílt vendégszerető házat vitt s ott még messze vidékről is igen sokan megfordultak. Sokat hallottunk az öregektől arról a vig falusi életéről, mely a rimavölgyét délről koszoruzó dombok mögött a Bolyky Somoskeőy, Holló, Csák és Lossonczy családok curiáin lefolyt. Az elhunyt egyik élő tanuja volt még ezeknek az időknek. E vidéken is a nagy terjedelmű urasági birtokok ma már felparcellázva szorgalmas, jó, hazafias érzésű parasztkézen vannak és az utolsó földesurat is őseihez vitték ki válon az egykori hű jobbágyok halás dedunokái. Csák Károly elköltözésével is tehát egy régi nemes család fogyott meg ismét és lett a család története szegényebb. Elhunytát kiterjedt rokonság gyászolja, közöttük dr. Csák Géza feledi jeles ügyvéd.

Seffer László ujságíró, a fővárosi hírlapírói kar egyik régi, érdemes, buzgó tagja csütörtökön délután hirtelen meghalt Budapesten. Halálát özvegye, két fia és egy kis leánya siratja. Seffer László 1856-ban született Rozsnyón. Mint rajongó lelkű ember, tiszta idealizmussal, nagy jogi tudással és sok politikai tapasztalattal szolgálta a publicisztikát.

Czipészipar tanfolyam. Mult számban megemlékezünk a Polgári Olvasókörben Ury Imre szaktanító vezetése alatt tartott kéthónapos czipész szaktanfolyamról, melyen 16 jelentkező vett részt, s mely folyó hó 12 én nyer befejezést. A tanfolyam iránt nemcsak az iparosok, de laikusok is érdeklődtek s az oktatást az ipartestület vezetősége is több ízben meghallgatta. Kívánatos volna, hogy iparosaink az ilyen szaktanfolyamok iránt fokozottabb érdeklődést tanusítsanak, mert annak rendkívül nagy hasznát látják iparuk folytatásában. A vizsga f. hó 12-ikén 4—6 óráig lesz a polgári olvasókörben, s erre az érdeklődő közönséget meghívja a vezetőség. Mi is felhívjuk a figyelmet a tanfolyam befejező vizsgára.

Itéletidő Klenócson. Az erdélyrészi esőzések vízhangjaként szerdán délután 4 óra felé a sötét, komolyan ijesztő felhők megeredve, sebesen öntötték a záport magukból. Okulva a három év előtti szomorú tapasztalatokon, Klenócson valahányszor nagyobb árvíz lehetősége forog fenn, mindig összehívják a tüzoltóságot a vizipuskáknak Rimapart közvetlen közelében épült szertárból való kivonszolására. S ilyenkor olyan tulvilági színezete van ennek, hogy az ember önkéntelenül is az itéletnapra gondol. Emberek kétségbeesett ide-oda futkosása, villámlás, menydörgés és esőömlés közben fujják a trombitát. A szerdai itéletidő is így kezdődött s majdnem végzetessé vált. Utak, utczák, udvarok, házak körül voltak terítve víztömeggel. Siránkozás, menekülés mindenfelé. Házösszeomlás szerencsére nem történt s emberéletben sem esett kár. A majdnem végzetes árvíznek van humora is. Egy sertést u. i. elragadott a hömpölygő vizáradat s egy partmentén épült csürhöz vonszolta, melynek falából gyom nőtt ki. Eletveszedelmes pillanataiban a sertés megállt és lerágta a gyomot. Ime egy állat, mely amikor élete forog koczkán, a gyomrát menti.

Tanítók kegyelete. A rimaszombati m. kir. gazdasági altisztképző iskolában tartott gazdasági tanfolyamon résztvevő Magyarország különböző vidékeiről összegyűlt tanítók f. hó 15-én pénteken délelőtt 11 órakor kegyeletüket fogják leróni a nagy költő emlékével szemben a Tompa-szobor előtt testületileg jelenve meg, a talpazatra koszorút helyeznek. Lesz ének, ünnepi beszéd és szavalat. A közönséget szívesen látják a kegyeletes ünnepélyen.

Multság Lévártfürdőn. A kies fekvésű Lévártfürdőn folyó hó 16-án szombaton *Szentiványi József* és ifj. *Hevessy László* védnöksége alatt és a környékbeli előkelőségek rendezése mellett jótékony célú — tombolával és tűzijátékkal egybekötött — multságot rendeznek, melyre a közönséget meghívja a rendezőség. A kik véletlenül nem kaptak meghívót s arra igényt tartanak, forduljanak a lévárti fürdőigazgatóságához.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága mult vasárnap, folyó hó 3-án id. *Rábely Miklós* elnöklésével ülést tartott, melyen az elnök kegyeletes meleg szavakkal emlékezett meg a hazai munkásbiztosítás intézményének oszlopa: *Groszmann Miksa* orsz. pénztári igazgató elhunytáról s érdemeit szép szavakkal méltatta. Az igazgatóság az elhunyt emlékét megőrökíti s a gyászoló özvegyhez részvétiratot intéz. Ezután *Molnár Lajos* igazgató előadta a betegsegélyezési és kártalanítási s a tárgysorozatba felvett vegyes ügyeket, melyeket az igazgatóság beható tárgyalás után elintéztet.

Ipartestületi gyűlés. A rimaszombati általános ipartestület ma — vasárnap d. e. 11 órakor a városháza nagytermében rendes előjárósági ülést tart, melynek fontos tárgyai vannak s erre meghívja a tagokat *Varga Lajos* ipartestületi elnök.

Tennis-verseny. Már megelőző számunkban jeleztük, hogy a helybeli lawn-tennis egyesület a mult héten rendezte szokásos évi versenyét s minthogy az öt napos verseny csak szombaton ért véget, annak eredményéről csak most számolhatunk be. — Gömör- és Kishontvármegye 1913. évi férfi bajnokságának első díját, mely a hölgyek díja volt, (ezüst email cigaretta tárcza) *Fáy Viktor* ellen 6:1, és 6:2 játékkal *Szontagh Bertalan* nyerte, a második díjat dr. *Sóldos Béla* tiszteletdíját (ezüst cigaretta tárcza) *Török Árpád* ellen 6:3, 7:5 és 6:4 játékkal *Fáy Viktor*, a harmadik díjat *Török Árpád* visszalépése folytán (asztali óra) *Lukács Endre* nyerte. — A női bajnokság első díját (ezüst virág váza) *Szakall Etta* ellen 6:0 és 6:4 játékkal *Keisler Mara*, a második díjat (ezüst cukor kosár) *Keisler Agla* ellen 7:5, 8:6 és 6:2 játékkal *Szakall Etta*, a harmadik díjat pedig (kis virág váza) *Molnár Gizuka* ellen 6:0 és 6:3 játékkal *Keisler Agla* vitte el. A vegyes páros verseny nyertje pedig: *Fáy Viktor*—*Keisler Mara* pár nyert *Tomcsányi István*—*Kálniczky Margit* pár ellen 6:2, 6:1 játékkal, (férfi díj ezüst serleg, női díj ezüst likőr-készlet) a második díjért játszott és nyert a *Tomcsányi István*—*Kálniczky Margit* pár *Fáy István*—*Szakall Etta* pár ellen 6:2 és 7:5 játékkal, (férfi díj ezüst cigaretta doboz, női díj ezüst kosár). A versenyek befejeztével este a vármegyei kaszinóban kitünően sikerült multság volt, mely alkalommal vacsora közben dr. *Sóldos Béla* az egyesület elnöke köszöntötte fel a verseny nyertjeit s adta át kinek-kinek nyere-ménytárgyát. Ugyanakkor lett kisorsolva egy ezüst tálcza a jelenlevők között, melynek szerencsés nyertje a 18-as számmal *Kerekes Aranka* lett. Általában úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben a verseny sikerültnek mondható, mert míg egyrészt kitünő erők kerültek szembe, kik iránt a közönség nagy érdeklődést tanúsított, addig másrészt, habár az egyesület tekintélyes összeget fordított a *Tigermann Adolf* ékszerüzletében vásárolt díjakra, mégis jövedelmet jelentett az egyesületnek. Emlékeztünk szerint a multságon részt vettek asszonyok és leányok: *Id. Badiny Gyuláné*, *Dirner Lajosné*, *Dirner Márta*, *Fáy Barnáné*, *Fericsné Keczer Matild*, özv. *Hámos Zoltánné*, *Hámos Loránné*, *Hegyessy Istvánné*, *Hegyessy Landi*, *Kálniczky Márta*, *Kálniczky Margit*, *Kerekes Dezsőné*, *Kerekes Aranka*, *Keisler Gusztávné*, *Keisler Aga és Mara*, *Kraysell Miklósné*, *Medveczky*

Sándorné, dr. *Meskó Miklósné*, özv. *Molnár Józsefné*, *Molnár Gizuka*, *Piller Rózsi*, dr. *Ráróssy Gyuláné*, *Ráróssy Aranka*, dr. *Sóldos Béláné*, *Szakall Andrásné*, *Szakall Etta*, *Sziklay Illus*, *Záborszky Istvánné*.

Vizbefult gyermek. Tiszolczon a f. hó 7-iki óriási felhőszakadás folytán a község felső részén folyó u. n. *Sztancsa* patak rendkívül megáradt. *Komora Mátyás* vashegyi bányamunkás 4 éves *Ilona* nevű kis leánya az anyai tiltakozás ellenére a patak szélén játszott, másnap, f. hó 8-ikán a víz rohanó árja elragadta a kis leányt, befult a vízbe s csak mintegy 60—70 lépésnyire a lakástól fogták ki holttestét. Az esetet bejelentették a kir. ügyészségnek, mely gondatlanság esetét látván fenforogni, a kis gyermek hullájának boncolását elrendelte. Ez f. hó 9-ikén meg is történt s a bíróság az eljárást megindította.

Léghajó. F. hó 6-án a d. e. órákban egy sárga-zöld sávokkal tarkázott léggömb tünt fel a délnyugoti égbolton. Mivel szép, tiszta, csendes idő volt, a léggömb oly lassan haladt, hogy körülbelül egy óra hosszáig volt látható, míg az éjszakkéleti irányba eltűnt. A város fölött már oly magasan lebegett, hogy nem lehetett kivenni szabadszemmel vajjon volt-e kosárja, de távcsővel ki lehetett venni, hogy valami csüng alatta, ami valószínűleg a kosara volt. Egyik vidéki lapban azt olvassuk, hogy a budapesti időjelző állomás egyik próbagömbje volt. Ezzel szemben azonban, kik föltűnése alkalmával megpillantották a léggömböt, határozottan azt állítják, hogy annak kosara volt és abban két katona ült. A színekből is ítélve, valószínű tehát, hogy az egy katonai léghajó volt, mely a kedvező szélirány mellett *Galicziát* tűzte ki leszállási célpontjául. A szép, de életveszélyes borzalmas látványban sokan gyönyörködtek.

Adomány a nyomorékoknak. Özv. *Szentmiklóssy Sándorné*, a nyomorék gyermekotthon részére egy szép ruhaszekrényt ajándékozott. Az elnökség ez uton köszöni a szép adományt.

A helybeli gőz- és kádfürdő-üzem a tulajdonos értesítése szerint a takarítások és újítások befejezése után rövidesen megnyitható lesz. A kádfürdő és hidegvizgyógyintézet ma, vasárnap reggel, a gőzfürdő pedig folyó hó 14-én csütörtökön adatik át a használatnak. A fürdési idő szeptember végeig reggel 6 órától este 6 óráig tart. A női és férfi napok az eddigi gyakorlatban volt szokás szerint továbbra is a régié maradnak. Az átalakítás és új kazán beállítása folytán, úgy a kádfürdő, mint a gőzfürdő összes helyiségei naponta kétszer tiszta meleg vízzel láthatók el, amennyiben fél óra alatt a használt viz kibocsátható, a baseinek kitakaríthatók és új vízzel megtölthetők.

Mozgó színház. Az *Apolló* mozgósínházban újra lüktet az eleven élet. Változatos, szép képek s rendkívül ügyesen összeállított programok vonzák a közönséget a kellemesen temperált helyiségbe, hol az estéket jól szórakozva töltik el.

Bonczolás a Garamon. Telgárton t. hó 8-án *Pókos Julianna* 15 hónapos csecsemő hulláját a vízből kifogták s miután gondatlanságról van szó, az esetet bejelentették a kir. ügyészségnek, mely a hulla bonczolását folyó hó 10-ére tűzte ki.

Községi tisztviselők országos szervezkedése. A községi tisztviselők országos egyesülete az egész országban megkezdte nagyszabású szervezkedését, hogy a közigazgatási reform előtt minden tekintetben megismerhesse a községi tisztviselők felfogását, kívánságát és sérelmeit. Az egyesület vezetősége *Ferényi Antal* elnök és *Karácsony Gyula*, illetve ifj. *Szokol Gyula* egyesületi titkárok által minden vármegyében, illetve minden fősolgabírói járásban tartandó gyűlésen képviselteti magát és hogy ezt megtehesse, ez uton kéri a községi tisztviselőket, hogy hatáskörükben kövesse el mindent a központtal egyetértőleg megállapítandó határnapon tartandó gyűlés sikere érdekében. Az egyesület központja Budapesten, VII, *Damjanich* utca 56. szám alatt van, hol úgy a szervezésre, mint bármely más ügyre vonatkozó felvilágosítást a legnagyobb készséggel megkap minden érdeklődő. Tagul szintén a központnál lehet jelentkezni, míg a tagsági díj, vagyis évi 4 korona, közvetlen

az egyesület pénztárnoka: *Brust János* címére (Óverbász, u. p. *Ujverbász*, *Bács-Bodrog* megye) küldendő be. Az egyesületnek tagja lehet minden községi- és körjegyző, al- és segédjegyző, irnok, díjnok, végrehajtó, orvos, állatorvos, pénztári ellenőr, mérnök, rendőr tisztviselő, gyámkornok, anyakönyvvezető stb. Az egyesület kebelében közigazgatási, közegészségügyi, állategészségügyi, községrendezési és közrendészeti szakosztályokat állít fel, hogy az évtizedeken keresztül elhanyagolt községi és ezek tisztviselőinek érdekeit hathatósan felkarolja és a kormánytól ezeknek az érdekeknek szószólója legyen.

Beszterczebányai Fiinternátus Beszterczebányán. Nevelőintézet bentlakó és bejáró felsőkereskedelmi, polgári iskolai és gimnáziumi tanulók számára. **Allandó tanári és orvosi felügyelet. Gondos nevelés, kitünő ellátás.** — Prospektust az internátus igazgatósága ingyen és bérmentve küld.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Automobil vezetői tanfolyam. A miskolczi fémipari szakiskola (*Csabai kapu* 17. szám) kellő számu jelentkező esetén automobil vezetői tanfolyamot szándékozik az őszel tartani. — A tanfolyam célja megismertetni a látogatókkal a különféle rendszerű automobилоk szerkezetét, működési módját, azok szakszerű kezelését és karbantartását, végül megtanítani őket automobil vezetésére. — A tanfolyam elméleti órák este 7—9-ig, a gyakorlatiak pedig a nappali órákban tartatnának. A tanfolyam két hónapig tartana. A tanfolyam végeztével a látogatók vizsgát tesznek, minek alapján gépjármű vezetésére jogosító bizonyítványt kapnak. — A tanfolyamra jelentkezhet bárki, a ki 18 ik életévét betöltötte és automobil vezetésére alkalmas. A tandíj 200 kor. és a vizsgadíj 20 korona. Azok részére, akik a lakatos munkákban járatlanok, műhelyi gyakorlati órák tartatnának. A műhelyi oktatásért külön 50 korona tandíj fizetendő. Felkéri az igazgatóság mindazokat, a kik e tanfolyamban résztvenni szándékoznak, hogy foglalkozásuk és pontos lakcímük közlése mellett sziveskedjenek ebbeli szándékukat egy levelezőlapon legkésőbb szeptember hó 1-éig közölni az igazgatósággal, hogy a tanfolyam kellő számu látogató esetén legkésőbb október 1-én megkezdhető legyen.

Leánykereskedés ellen. Igazolással e czimen leadott multkori közleményünkre a *Losonc*zon megjelenő „*Felsőnógrád*” lapból közöljük a következőket: „Egy jobbjézésű rimaszombati polgár feljelentést tett a belügyminiszteriumnál *Venczel Gyula* és *Knapi-cziusz Stanga* István rimaszombati cselédszerzők ellen, akik már hosszabb idő óta a legnagyobb szemérmelenséggel üzik a leánykereskedést. Fialat, tapasztalatlan leányokat édesgetnek magukhoz, azzal az ürügygyel, hogy számukra jó helyet biztosítanak; e helyett azonban a fiatal bálga leányokat a prostitúció karjai közé vetik. Nemrégiben itt járt *Losonc*zon a lélekkutár *Knapi-cziusz* és a 17 esztendő *Czikora Etel* és a 19 esztendő *Molnár Mária*t jó pénzen eladta egy losonczai rosszhírű ház tulajdonosának. A losonczai rendőrség annak idején vizsgálatot tartott ebben az ügyben, azonban semmi eredményt nem ért el, mivel a leányok azt vallották, hogy ők maguk kíváncsoltak a festett arczu leányok társaságába. A leányok azonban nem mondtak igazat. Ők, igen is bűnös uton kerültek az erkölcselen helyre. Tegnapi itt járt *Losonc*zon *Takács* rimaszombati rendőrmester is és nyomozást folytatott a lélekkutárók ügyében. Úgy látszik, a rimaszombati rendőrség teljes erélylyel lát neki a leánykereskedők kiirtásához s kérlelhetetlen szigorúsággal fog fellépni a bűnös cselédszerzők ellen, akik a vidék legveszedelmesebb leánykereskedői. Tessék csak jobban körülnézni a *Venczel* cselédszerző portáján, találhatnak ott most is a losonczai csokpagodákból elszabadult leányokat. Reméljük, hogy a legújabb belügyminiszteri rendeletnek érvényt fog szerezni Rimaszombat város rendőrhatalósága s a prostitúció hóhér ügynökeit ki fogja verni a város falai közül.”

Polgári fiu- és leányiskola Poprádon a Magas-Tátra alján. Orvosilag ajánlott hely. Évi tandíj 40 korona. Német családoknál olcsó és kifogástalan ellátás kapható. — Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál: HORN JÓZSEF igazgató. 5—*

Vizből kifogott magzathulla. Felfalun f. hó 6-ikán a Turóc-patakból egy ismeretlen magzathullát fogtak ki, melynek származását eddig a csendőrségnek nem sikerült kinyomozni, bár a vizsgálatot nagy erélyvel folytatják. A magzat hullája teljesen oszlásnak indult ugyan, de a f. hó 7-ikén Dr. Zehery István törvényszéki és Dr. Goldblatt Géza körorvos által a *Lehoczky Márton* kir. alügyész jelenlétében történt felboncolás alkalmával kitűnt, hogy az egy érett és élveszületett magzat volt.

Az iparosok nyugdíjgyűlésének intéző bizottsága f. hó 6-ikán id. *Rábely Miklós* elnöklésével ülést tartott, melyen folyó ügyeket tárgyaltak a *Rónay Gyula* jegyző előadása nyomán.

Megharapta a veszett kutya. Itj. *Zürük* Sámuel klenőczy vagyonos molnár kis fiát kezén megharapta egy veszett kutya. Menten Pasteurbe vitték Pestre.

Iskolai értesítők.

Az egri érseki jogliceum évkönyve. Az értesítő elején nekrológot olvasunk *Samassa József* elhunyt bíboros érsekről. A második cikk „Döntvényeink jogi természete” címmel *Molnár Kálmán* dr. tollából ered. A jog és államtud. kar testülete áll az igazgatón kívül 8 rendes és rendkívüli és 2 magántanáról. Közli az értesítő a vizsgálati bizottságokat és a tantárgyak átnevezését. A hallgatók száma 114. A kari könyvtár gyarapodásáról beszámol s ezután a tanárok irodalmi működését közli. Az irodalmi pályaverseny és jutalmazások kimutatása után a lefolyt év történetével ismerkedünk meg. A statisztikai adatokból megtudjuk, hogy Gömör-megyéből 3 hallgatója volt az intézetnek. „Évzáró ünnepély” cím alatt az igazgató komoly erkölcsi tartalmu beszédét közlik, a melyet az ifjúsághoz búcsúzóul intézett az év végén. Tájékoztat még az értesítő a vizsgálatokról, a jogakadémiai körrel, a mensa academicáról s a jövő év elejére szükséges tudnivalókról.

A sárospataki ref. főiskola értesítőjét összeállították: dr. *Szabó Sándor* akadémiai, *Csontos József* főgimnáziumi igazgatók. Terjedelme a hozzá csatolt függelékkel együtt 398 oldal. A részletes, nagy gondalal összeállított közigazgatói jelentés szerint az elmúlt év az áldásos, eredményekben gazdag évek közé tartozik a sárospataki főiskolára nézve. A sárospataki főiskola, a debreczeni főiskola egyetemmé való fejlesztése folytán egyedüli főiskolájává lett a ref. egyháznak s a főiskola kormányzó testületeinek gondjuk is volt arra, hogy régi szervezetében fejlődését biztosítsák. Hogy a főgimnáziumot a kor és törvény követelményének továbbra is minden tekintetben megfelelő módon tarthassa fenn, az egyházkerület elhatározta az államsegély igénybevitelét; az ide vonatkozó szerződést a kultuszminiszteriummal megkötötte. Ez évre a kultuszkormány 8000 kor. államsegélyt folyósított. Elhatározták egy ifjúsági internátus létesítését, tervbe vették új főgimnázium építését. — Első ízben volt gyakorlatban az egyfolytában való tanítás és a görögöt pótló irodalom és rajz tanítása. A főiskolai tápintézet kifogástalanul működött. Mindezekre és mindenre, valamint a főiskola belső ügyeit illetőleg az Értesítő részletes tudósításokkal szolgál. — Örövendetes jelenségként említendő, hogy a főiskola alapítványai folyton szaporodnak, ez éven is két alapítvány nyílt meg; hogy dús és értékes gyűjteményei, köztük az 54000 kötetet tevő könyvtár a múlt évben is erősen gyarapodtak; hogy az iskola áldásos tevékenységet kifejtő betegsegélyző egyesülete és kórháza ez éven is mintaszerűen teljesítette feladatát; hogy a régi és újabb egyesületek szép céljaiknak megfelelőleg munkálkodtak. Az Értesítő, mely évek óta ilyen korán nem jelent meg, a sárospataki főiskola nyomdájában: Dani és Fischernél készült. Mindazoknak, kik a főiskola iránt érdeklődnek, egyszerű levélbeli megkeresésre készséggel küldi meg a főiskola igazgatósága a 25 jvre terjedő értesítőt.

A kassai m. k. állami felső ipariskola értesítőjét *Dömötör Pál* igazgató közli. Az elejét az intézet képe díszíti, ezután a tanév története következik, a melynek során érdekes, hogy az intézet tanulóinak vallásérköcsi gondozása kiváló figyelemben részesül, sőt a kassai megyés püspök a rkath. tanulókról személyesen gondoskodott. 15 rendkívüli tanfolyamot tartottak az intézetben. Az intézet személyzete áll az igazgatón kívül 9 tanárból, 1 orvosból, 2 óraadósból, tisztviselőkből, művezetőkből, előmunkásokból, altisztekből és szolgálókból. Beszámolnak a tanárok külső tevékenységéről s a tanulók gyakorlati kiképzéséről. A tanulók száma 243. Kimutatják a végzett tanulók gyakorlati alkalmazását is. A számadások után az ifjúsági egyesületek működését ismertetik. Majd az intézetre vonatkozó tájékoztató s a jövő évre szükséges tudósítás zárja be az értesítőt.

CSARNOK.

Óda a kúráról.

(Czélzatosság nélkül.)

Tagadhatlan, hogy minálunk
Elég sok a doktor,
Mégis örülünk, ha egyet
Megcsiphetünk olykor.

Nemrég szörnyű beteg lettem
Göres állt a gyomromba,
Kétségkívül megártott a
Paprikás szalonna.

Mert hát — tetszik tudni kérem,
Nagy most a mód nálunk,
Mivel az áldott családi
Pótlékban dűskálunk.

Szóval, biz' én beteg lettem
S orvost kiabáltam,
Kinomban a bajuszomat
Majdhogy le nem rágtam!

Rohant hát a livrés inas,
Rohant sebbel-lobbal,
Végre estefelé megjött
A kívánt orvossal.

— „Hol a beteg?” — kérdezte ő
Szörnyű tekintéllyel,
Még czvikkerét is föltette
S úgy tekintett széjjel.

— „Én volnék a beteg, uram,”
Mondám nyöszörögve, —
Ám a doktor nagyot nézett
S így szólt zsörtölődve:

— Fikom adta, kár volt engem
Ide invitálni,
Mert én „állatoknak” szoktam
Receptet firkálni!

„Vagy ugy?!” mondám. — „No, ha így van,
Vegye bizalomnak . . .
Hiszen minden medicina
Jót tesz a gyomornak.”

— „Nem bánom hát, de először
Tisztázzuk a dolgot,
Nehogy még a tudományon
Ejtsek holmi föltöt.”

„Szóljon: mi akar ön lenni? . . .
Nézze át e lisztát!
Gyógyítok én szamarat is,
Ókröt, tinót, birkát.”

Gondolkodtam . . . tépelődtem . . .
Nagy volt a probléma!
Tudtam, hogy e választásnak
A fele sem tréfa.

„Isten neki, legyen borju!”
Vágtam ki merészen,
„Legalább, ha belehalok,
Kimérnek a székben!”

— „Jól van,” — szólt ő és megírta
Gyorsan a receptet,
Meghagyván, hogy az evésben
Tartsak eztán rendet!

— „No, anyjukom,” — kiáltottam,
„Itt a recept végre!
De azért én számár módra
Nem megyek ám jégre!”

„Forralj csak egy pint borocskát,
Tégy fűszert beléje,
A doktor receptje helyett
Jó lesz majd — cserébe!”

Ez a medicina aztán
Kikúrált a bajból,
Jót is falatoztam legott
Tepertőből, sajtból.

„Hej doktorkám, — mondtam másnap,
Meggyógyultam már is!”
Homlokára bökött: „Biz' itt
Van ész — quantum satis!”

Igy ért véget az én kúrám
Mult csütörtök este,
Még csak nem is kellett mennem
Balatonfüredre! *Paal Gyula.*

Sic itur ad astra!

— Irta: CROATUS. —

24

Öt év óta nem volt ekkora emóció a fővárosban. Valóságos lázban égett az egész város. Először az ujságok a bankrablás híreről számoltak be részletesen.

Azután Mérey Kálmánnal és a high-life életével foglalkoztak.

És ekkor jött a szörnyű szenzáció. Ugyanaz a Mérey Kálmán, aki elárulta társait, elmegegy a gimnázium igazgatóságához és bevallja, hogy azt az ujságcikket, amely miatt öt év előtt *Zurányi Árpád*ot az ország összes iskoláiból kizárták, nem is ő, hanem ugyanez a kompánia szerkesztette irigységből, gyűlöletből. Hogy a kézirat ő maga hamisította, mert — bár a tervről maga nem tudott — ezzel a fiuk megbízták. Kijelenti, hogy ezt nyilvánosság előtt fogja bebizonyítani és rá esküt tenni.

A dolgot a maga szabályszerű módján végrehajtják; a hivatalos személyek és a nagyközönség kíváncsi szívei előtt fölbontják azt a peccés boritékot, amelyben a kézirat öt év óta hever az igazgatói fiókban. A hosszú zöld posztóval terített asztal előtt áll Kálmán, a háttérben a közönség. Előtűnik a szomorú irat, amely a két legjobb ifjut oly szégyenbe hajította. Kálmán megfogja, átnézi, kicsordul a könny a szeméből, úgy emlékeztet ez a jelenet az ötévelöttire, akkor is épuget figyelte a tömeg lélekzetvisszatartva, akkor is ép ilyen volt az a hosszú, zöld asztal, csak előtte állott valaki más.

Azután Kálmán lefekteti az iratot az asztalra, elővesz zsebéből egy üveget meg egy labdacot és a folyadékkal végigkeni az iratot. Feszült várakozás. A hivatalos személyek összegugják fejüket és figyelnek a hatásra. Félpercz múlva zöld vonalak lesznek láthatók, lassan előtűnik pár sor írás keresztbe a sorokon. Ez más írás, a zöld szín kékül és két egyszínű, egymást keresztező írás van a papíron. Az igazgató kezébe veszi azt, föláll és olvasni kezdi a keresztező irást. A hivatalos személyek követik tekintetökkel.

„Ezt a cikket *Zalay László* írta, *Nemcska László* és *Kendey Arisztid* ajánlatára. Én, Mérey Kálmán, szivességből másolom le nekik *Zurányi Árpád* kezeirásával. A tervet én nem ismerem, de hogy esetleg tisztázhassam magam, azért mindenre esküszöm!

Budapest, 191. jun. 2.

Mérey Kálmán.

A hatás leirhatatlan volt. A hivatalos személyek megilletődve állottak, az igazgató könnyezett, a tömeg pedig egyszerűen diadalordításba fogott. A rend fölbomlott, Kálmánt vállakra kapták és vége-hossza nem volt az örövendezésnek. Kiderült az igazság! Hála neked nagy Isten!

Ez az utolsó esemény azután valóságos forradalmat idézett föl a városban. Mindenki élénken emlékezett még az ötévelötti botrányra; a méltatlankodás, fölháborodás egyrészt, más részt a részvét impozáns arányokat öltött. Elemér gondoskodott, hogy a lapok eleget foglalozzanak a tárggyal, a legtöbb az egész kéziratot a kereszttirással leköszölte, külön kiadások jelentek meg egy-egy fontosabb mozzanat után.

Árpád először *Elemér* táviratából értesült a dologról. Azután jött a hivatalos amnesztia. Az igazgató visszavonta az ítéletet és magánlevelében valósággal megkövette Árpádöt. Isme-

rösök és ismeretlenek üdvözlő levelei érkeztek. A lapok Árpád egész biográfiáját leadták. Fényképe és Tituszé, élete, a klosterneuburgi és wieni tartózkodás erős színekben ecsetelve, minden, ami őt illette, érdekelte a közönséget.

Barátai, rokonai, tanárai, ismerősei hosszú levelekben hívták, hogy térjen vissza hazájába. A lapok is ily irányban irtak. De Árpádnak most előbb más dolga volt. Az utolsó évet végezték Titusszal. A tanulás egészen lekötötte. Örült az eseménynek, de előbb evvel kellett végeznie. Még egy kis munka, egy csomó vizsgálat és azután a kis mariahilfi szobában két doktor lakott, egy doctor juris és egy doctor med.

Azután szabad folyást engedtek érzelmeiknek. Milyen jó is az Isten. Nem hagyja el a benne bizót. A megpróbáltatás után, most jó a kielégítés. A sok keserű emlék végkép elmosódott, fölváltotta azt egy a régebbinél fényesebb, dicsőbb jövő reménye. Egy gonosz varázs szűnt meg, a tompa kétségbeesést fölváltja a remény. Se vége, se hossza nem volt a tervezgetéseknek. Mindketten a fővárosban telepsznek meg. Együtt fognak lakni. Titusz rendelőszobája és két másik szoba lesz a lakás. Árpádnak, aki végleg a tollal való keresetre szánta magát, szép írószobája lesz, a harmadik lesz a közös szoba. De szép élet is lesz az. S most mily könnyű lesz a kezdet. Most a közönség ismeri, szereti őket. Milyen szép jövő lesz az. Hála neked, igazság Istene!

* * *

Hét év börtön!

Micsoda rideg érzéktelenséggel hangzik el az ítélet! Hét év! A legjavából, börtönben!

Nemecska Laczi, mikor visszavezették csel-lájába, ökleivel homlokát verte, sirt, harapta magát.

Ilyenek a kétségbeesett lelkek. Valami rettenetes hasogató fájdalom futott át a szívében. Hét évet tölteni itt, ebben a piszkos lyukban. Rettenő!

Érezte, hogy ő vagy jóra, vagy gonoszra van teremtve, de nem erre a szörnyű tétlenségre. Homlokán kiütött a verejték, valósággal őrzöngött. A falat verte ökleivel, toporzékolt, rángatta a szűk kis ablak vasrácsát, vállával nekifeküdt az ajtóknak: sehol szabadulás. Kétségbeesetten átkozódott, száján kiütött a tájték, szeme vörös volt a dühös sirástól, végre kimerülten, féláljultan hullott a lóczára.

Nemecska Laczi kétségbeesett, mert nem ismerte az Istent. Nem ismerte azt a jó atyát, aki szívesen megbocsát, mihelyt a lélek tiszta fohásza, a bűnbánó kérelem hozzáérkezik, aki letörli a bűnös könnyeit, minden helyzetben reményt nyújt és megadja a léleknek az egészséges, tiszta, égi nyugalmat.

* * *

„Adjunk hálát Árpádom az Istennek. Ő megsegített minket. Elmentünk innen egy sivar jövő képével szívünkben és visszajöttünk gazdagon. Gazdagok vagyunk avval, amit odakint fölszedtünk, gazdagok vagyunk egymás szeretetével, gazdagok vagyunk a közönség rokonszenvével és helyzetünkkel. Valóban fölkarolnak bennünket. Cikkeit csak úgy kapkodják a lapok, hovatovább híres szociológus lesz belőled, igaz, meg is érdemled, engem is valósággal előzönlének a pacziensek, talán nem érdemtelenül, de bizony mindkettőnknek sokat kellett volna küzdenünk, ha ez nem segít idáig. Igen, Árpádom, én isteni ujmutatást látok abban, hogy egy kis megpróbáltatást kiállva megtanultuk ismerni az élet másik oldalát is, a feketét, azután meg ép, amikor szükségünk lett rá, ölnkbe hullott az aranyalma. Látod milyen jó az Isten!

„Ó és mily hálás vagyok iránta! De neked is sokat kell köszönnöm, Tituszom. Te voltál, aki az első tompa kétségbeesésből fölráztál, Te, aki fölbátorítva új élet utját mutattad meg nekem, Te, aki szereteteddel folyton mellettem állottál, aki nehéz órákban vigasztalóm, támaszom voltál. Mit tettem volna nélküled. Te voltál az én védangyalom...

— Ne folytasd, Árpád! Hiszen barátok vagyunk!

XVI. Serum elixirantistreptococcum 13.

Dr. Potorán Titusz, egyetemi tanár ur, az új János-kórház belgyógyászati osztályának főorvosa magánkívüli örömmel ugrott föl az író-

asztalától, ahol nyitott orvosi könyvek, kis kísérleti üvegek, bakterológiai eszközök állottak.

— Fuvviva, vivat, hoch, éljen, vive! Megvan a nagy találmány, az emberiség áldása, a serum elixirantistreptococcum 13! Hah, megyek, futok, rohanok, száguldok; Árpád! itthon vagy?

— No mi az öregem, csak nem az antimigrenumot találtad meg?

— Hej, mi én nekem most antimigrenum. Semmi az, öregem! De megvan a skarlát biztos ellenszere, a serum elixirantistreptococcum 13! Amint a betegen kiüt a vörheny, oltást kap és két óra alatt egészséges mint a makk. Hej rohanok, szabadalmat rá!

A professzor ur, aki egész hétéves orvosi pályája alatt azt a célt tűzte maga elé, hogy a vörheny biztos ellenszerét megtalálja, alig lelte helyét. Ugrált örömeiben, barátja nyakába ugrott, nevetett, sirt egyszerre...

Hét év nagy idő. Különösen nagy olyan emberek életében, mint hőseink. Szép pályát futottak meg azóta mindketten. A megszokott folytonos komoly munkálkodás, párosulva a tehetséggel, megtermette gyümölcsét. Titusz, mint látjuk, hírneves orvos, egyetemi professor lett, aki ép most találta fel pályája legnagyobb eredményét: a biztos vörheny-sérumot.

Árpád sem tagadta meg magát. Híres író lett belőle. Az egyik legtekintélyesebb fővárosi lap kérte fel munkatársául és minden folyóirat boldog volt, ha essay-iből kaphatott.

Szociológiai téren fejtette ki munkásságát, a közönség cikkeit óriási érdeklődéssel olvasta. Minden erejét egy eszmének szentelte, minden iratja oda célzott, hogy a kulturember elpuhulását megakadályozza, hogy a jövő embere ne legyen olyan, mint a jelené: elpuhult, gyöngye, élvágyó, hanem legyen erős, keményöklű, dadalmas. Eszméje a nemzet egészségének, a nemzet életerejének föntartása volt. Minden társadalmi mozgalmat: feminizmust, a politika eseményeit ebből a nagy perspektívából ítélte meg. A mulató helyeknek, a ledér, léha életnek ő volt a főkorbaolója. Mindig az a gondolat lebegett előtte: nem a híres emberek: a politikusok, államférfiak, művészek a fő, hanem a nép a maga impozáns tömegében. Mert ott van az erő, az élet. A tulságosan kifinomodott szokásokat, a túlnagy kulturát elítélte, mint olyat, a mi a nemzet erejére degradáló hatással van. Ellenben fölkarolta a becsületes munkát; a higiea volt előtte a fő: minden abból ered. Ezt az új, a korszellemből fakadó irányt a közönség örömmel szivta magába, érezte, hogy gyöngéire tapint a nagy szociológus, a mikor a társadalmat morális emelkedésre, a léha életmód letévesére biztatja, a mikor cherub módjára ostorozza, tüzes karddal kergeti, vágja a csillogó, léha, szenvedélyes életet, a nemzeti erő megőrlő szuját, a karikásszemű, sápadtarczu, beesettmellű ifjúságot, és piederstálra emeli ellenében a keményet, az aczélizmut, a vasököllet folyton előre, fölfelé törtetőt.

Ez volt az egyik iránya. A másik meg örökké a nemzetiségi problémákból folyt. Valóságos társadalmi mozgalom indult meg egy a magyarság, mint a nemzetiségek intelligenciája között, abban a szellemben, a mint azt Potorán Milos meg Zimonyi ur meglevelézték. Az agitátorok fölzigatta néptömegeket lecsillapítani és az ország népeit egymáshoz közelebb hozni, ez volt célja a mozgalomnak, a melynek élén a közélet legkiválóbbjai állottak. Társadalmi uton akarták elérni azt, a mi politikain lehetetlennek látszott. És munkájuk sikerült is. Ők az emberi lélek nemesebb indulatait használták művek terül. A népet nem lelkiismeretlen agitátorok, hanem komoly emberek vezették, a tanítók különösen titáni munkát fejtettek ki. Nekik tetszett a terv legjobban, őket is kérték föl legelőször, mint a népre legintenzívebben ható férfiakat a mozgalom felkarolására. A nagy mozgalom szervezést is nyert: megalakult és már pár éves multja is volt a *Concordiának*. Hatalmas, áldásos kulturmunka jelezte utját e nagy egyesülésnek. Mert jó erők, jó törekvése, jó eszközökkel, mindig jó eredményt szül. Ellenben legjobb eszméink, mozgalmaink meghiusulása abban gyökeredzik, hogy vagy az erők kicsinyek, vagy a realizálás lehetetlen. Am a hol az ideális, az eszme nem ellenkezik, de megegyeztethető a realissal, ott mind a kettő áldásos összehatása meghozza a kívánt eredményt.

Ennek a mozgalomnak volt megindítója és praedestinált írója Árpád. Amint aztán a mozgalom áldásos hatása mutatkozni kezdett, akkor Árpádot a közhála magasra emelte. Nem! csak odatette, ahol a helye volt. Azt hiszem, szükségtelen mondanom, hogy Potorán Milos volt Árpád egyik leghivebb embere. Az oláh öröme kimondhatatlan volt, amikor észrevette, hogy az az eszme, az a fölfogás, amely az ő egész mikrokozmosát megváltoztatta, visszhangot talál — impozánsat, dörgőt — az emberekben. Megsokszorozott lelkesedéssel folytatta újra a nagy kulturmunkát, de most már sokkal könnyebben. Nem volt már egyedül, ő is beállt a *Concordia* soraiba. És Szuszányban mutatkozott legelőször az eredmény. Ez a valóságos kis mintafalu a maga műveltségével hamar megtudott az eszmével barátkozni. A Potoránok vezették, tették műveltté, az utolsó Potorán (mint a nép vezetője utolsó) azután a műveltséghez az áldást is megadta: a nyugalmat, a szenvedélyek lecsillapodását, a békét, a kölcsönös megértést. Három évvel a *Concordia* fönnállása után pedig a szuszányi kerület megválasztotta Zurányi Árpádot képviselővé.

Ez volt eddig Árpád pályafutása. Mondták sokan, azért emelkedett föl, mert szerencséje volt: eltalálta azt, ami a korszellem szüksége volt. Igen, de vajjon erre szerencse kell-e. Nem! ez nagyság! Hiszen ép az a nagyemberek művészete, hogy naggyá tudják magokat tenni. Nos, hogy megy ez? Ugy, hogy olyat alkotnak, ami az emberiséget megkapja, elragadja. Ez pedig csak olyasmi lehet, hacsak nem általános, örökéletű objektumokra vonatkozik, ami a korszellemmel harmonizál.

És Árpád zsenije a politikában is teret követelt. Ott is megfuttotta a maga utját. A nemzetiségi politika mintegy szakmája lett, ebben a kérdésben elismert tekintély volt. Azután a kulturproblémákkal foglalkozott, mint szociológus. Eszméi, iránya, szelleme általános föltűnést, köztiszteletet ébresztett, az emberek érezték, hogy egy nagy férfi jár közöttük... De térjünk vissza az előbbi esethez!

A professor ur határozottan dühöngött örömeiben. Végre kalapért rohant, botot ragadott és ki a világba! Szaktársainak bemutatni a találmányt, a szert alkalmazni, szóval nagy művét a világnak adni, ez forgott agyában. Hevesen fölrántotta az ajtót. Majdnem körösztülgázolt azon az egyénen, aki kalaplevéve ép kopogni kezdett.

Kiadóhivatal üzenete.

M. K. Amerika. A lap előfizetési díja egész évre 12 korona. — Ujévig 13 kor. 50 fillér a hátraléka.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Tekintetes Szerkesztőség!

Folyó hó 3-iki b. lapjában „Leánykereskedés” cím alatt megjelent személyemet és becsületes önéletemet sértő rágalomokra vonatkozólag kérem b. lapjában a következőket közzé tenni:

Én folyó évi január hó 20-án Rimaszombát r. t. város tek. Tanácsától végzésileg lettem kiértesítve, hogy a Nmét. kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur ált. l. engedélyezett cselédszerzői üzletet a saját kérelmemre megkaptam, melynek vezetését ugyanekkor meg is kezdtem és azt maig is folytatom.

Az a rágalom, mi becses lapjában rám vonatkozik, nem egyéb közönséges koholmányul, mit csak kenyér-irigyeim eszelhettek ki ellenem, azonban ezt bizonyítani soha nem tudják, mert a ki engem születésem óta Rimaszombában ösmer, ily aljas rágalmat én rólam el sem hisz, sőt biztos vagyok abban, hogy még fel sem tételezik fölölem az ily ocsmány cselekedeteket. Azonban, hogy a nyilvánosság előtt eddigi becsületesem továbbra is fentartsam, az általam ösmeretlen feljelentő ellen a rágalmazási pert a Rimaszombati kir. Járásbíróságnál már folyamatba tettem, mely per befejezése után a bírói ítéletet szintén köztudomásra hozom, hol is majd kitűnik, hogy rosszakaratu pletykával a nyilvánosság előtt nevemet beszennyezték.

Igaz, hogy egy alkalommal megbiztam Knapic ius Stanga Istvánt, hogy lenne szíves Czikora Etel nevű pin-czérleányt Breznóbányára elkísérni, mit az meg is tett s igazolni is tudom, hogy a leány Breznóbányán maradt az én közvetitésemmel. Molnár Mária nevű leányt nem is merek és mióta üzletemet vezetem, még nem is láttam és híret nem is hallottam.

Midőn még egyszer kérem a tek. Szerkesztő urat, hogy az igazság végett a fentieket b. lapjában közölni sziveskedjék, úgy Önnek, mint a mélyen tisztelt közönségnek további szíves pártfogását kérve maradtam

Rimaszombát, 1913. aug. 4. kiváló tisztelettel:

Venczel Gyula,
min. enged. cselédszerző.

Eladó ház.

Kmetty-utca 16. sz. ház, mely 3 szoba, konyha, kamara, fatartó, pincze és sertésólból áll — szabad kézből eladó. Venni szándékozók értekezhetnek **Tarjányi Béla** tulajdonossal.

Elsőrendű, kitünő minőségű gép-falitegla

bármely mennyiségben jutányos áron kapható

a **RAKOTTYAY-féle gőztéglagyárban**
LOSONCZON.

Felhívás.

KLEIN DEZSŐ várgedei vegyeskereskedő üzleti berendezését megvettem. Felhivatnak a hitelezők, hogy követeléseiket nálam **8 nap alatt** bejelentsék. Kerekgede, (Gömör-m.) 1913. aug. 10.

Schlesinger Dávid.

ELADÓ HÁZ.

A **Rákóczi-utca 18. szám** alatt egy két utcára nyíló, nagy, tágas udvar, üzlethelyiség, lakás és melléképületekkel szabad kézből eladó. — Ertekezni lehet: **özv. Mindszenty Bertalannéval.**

Pályázati hirdetmény.

4657. szám. — Városunk által a **rimaszombati m. kir. földmives, illetve gazdasági altisztképző iskolánál** létesített és fenntartott három, egyenként 300 koronás alapítványi helyre pályázatot hirdettünk s felhívjuk ennél fogva mindazon rimaszombati illetőségű ifjakat, kik ezen, a bekövetkező s két iskolai évre szóló alapítványi helyeket elnyerni óhajtják, hogy szabályszerű pályázati kérvényeiket bezárólag **folyó év augusztus hó 20-áig** a városi tanácshoz czimezve a városi iktató hivatalba nyujtsák be.

Pályázati feltételek:

1. Születési anyakönyvi kivonattal igazolandó betöltött 20 éves életkor, fiatalabbak testi fejlettségüket tanúsító orvosi;

2. elemi iskolai képzettségükről elemi iskolai;

3. ép, erős, egészséges testalkatukat magában foglaló hatóságai orvosi s

4. vagyoni állapotukat és büntetlen előéletüket s jó magaviseletüket igazoló helyhatósági bizonyítvány.

Rimaszombat, 1913. évi augusztus hó 5-én.

Dr. Kovács, polgármester.

Hirdetéseket mérséket áron e lap részére elfogad a kiadóhivatal **Tompa-utca 10. és Ifj. Rábely Miklós**

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-utca 20-ik szám.

Hirdetmény.

12262. sz. — A vármegyei székház helyiségeinek fűtésére az 1914. év január hó 1-től 1914. évi december hó 31-ik napjáig szükségelt s a vármegyei székház udvarára beszállítandó, ott berakva átadandó 700 ürköbméter és pedig legfeljebb 500 m³. első osztályu száraz **hasábos cserfa** és legfeljebb 200 m³. első osztályu száraz **hasábos bükkfának** árlejtés útján való beszerzésére határidőül folyó évi **augusztus hó 14-ik napjának d. e. 9 óráját** ezennel kitűzöm.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen szállításra vállalkozni óhajtának, hogy a fentebb kitűzött határidőig 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat az alispáni hivatalnál saját érdekében beadni annyival is inkább ne késsenek, mert a kitűzött időn túl beérkezett ajánlatokat figyelembe venni nem fogom.

Megjegyezvén már e helyen, hogy az igényelt tűzifa mennyiség általam meghatározandó időben és mennyiségben, szükség esetén a jelzettnél kevesebb mennyiségben lesz beszállítandó.

Rimaszombat, 1913. július hó 31.

Lukács, alispán.

Hirdetmény.

12009. sz. — A vármegyei központi irodákban az 1914—1916. évekre szükséges **papirosneműeknek, irodaszerreknek** továbbá a vármegyei szolgaszemélyzet 1914—1916. évekre szükséges s kizárólag hazai iparcikkekkel előállítandó s a vármegyei várnagy irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthető minőségű és megjelölt mennyiségű **ruhailetménynek** zárt ajánlat esetleg pedig alku egyezmény útján való beszerzésére határidőül f. évi **augusztus hó 14-ik napjának d. e. 10 óráját** a vmegyei székház kisebb tanácskozási termébe ezennel kitűzöm.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik a fentebb megjelölt czikkek szállítására vállalkozni óhajtának, hogy a kitűzött határidőig szabályszerűen felbélyegzett s 10% óvadéki összeggel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat az alispáni hivatalnál annyival is inkább adják be, mert a kitűzött időn túl elkésve beadott ajánlatok a tárgyalásnál figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat, 1913. évi július hó 31.

Alispán helyett:

Komaromy István,

várm. II-od főjegyző.

OLCSÓ 20 NAP!

Augusztus hó 1-től augusztus hó 20-ig
a megmaradott nyári elsőrendű

CZIPŐ-ÁRUK

jutányos áron árusítatnak el a

KOVÁCS ZSIGMOND-féle

czipőüzletben

RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 8.

OLCSÓ 20 NAP!

Pályázati hirdetmény.

2675. sz. — Az üresedésben levő **ratkói körorvosi állásra** pályázatot hirdetek. A körorvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. t. cz. értelmében 1600 korona törzsfizetés, ötször ismétlődő 200 koronás ötödéves korpótlék, 700 korona utiátalány, megfelelő természetbeni ujonnan épült lakás, 1000 korona helyi pótlék, a trachomások kezeléseért évi 400 korona tiszteltidj, Ratkó nagyközségtől a halottkémlés teljesítéséért 16 m³ tűzifa házhoz szállítva, mit azonban a nagyközség kívánatra pénzrel megvált. Továbbá a rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztártól szerződésileg biztosítható 1320 korona járandóság.

Összes járandósága tehát 5220 (ötezerkétszázhusz) korona, azonkívül természetbeni lakás és a járandóság.

A közegezségügyi kör székhelye Ratkó nagyközség, mely egyszersmind járási székhely is.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. t. cz. 7. §-ában előirt képesítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi október hó 15 ig annál is inkább adják be, mert elkéssetten beérkezett pályázatokat figyelembe nem veszek.

Az állás helyettesítés útján azonnal elfoglalható s a helyettes az összes illetmények azonnali élvezetébe léphet s megválasztatását biztosíthatja.

A választás megejtésére határidőt a pályázati határidő elteltével fogok kitűzni.

Kelt Ratkón, 1913. évi augusztus hó 4-ik napján.

1—3

Madarassy, főszolgabíró,

MEGHIVÓ.

A Tornaljai Takarékpénztár

1913. augusztus hó 27-ik
napján délelőtt 9 órakor
Tornalján, saját helyiségében

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a t. részvényesek meghivatnak.

Tárgyak:

1. Két igazgatósági tag választása.
2. 10 részvényesnek az alapszabály módosítása iránti kérvénye.

Tornalja, 1913. aug. 4.

Az igazgatóság.

Eladó.

Urajon — Ózd mellett — **Tóth István** urnak a belső fundusa, a hozzátartozandó épületekkel eladó. — A fundus 4 hold, van rajta 4 szobás lakás, konyha, kamra, előszoba; 8 drb. marhára istálló, kocsiszin, sertésólak és tyukól. — A venni szándékozók **Sztanó Gyulánál Várgedén** jelentkezhetnek. 2—2

Póthirdetmény.

2475—1913. tkvsz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, miszerint a dr. Gyikós Mihály losonczy ügyvéd által képviselt Gál Mihály osgyáni lakos végrehajthatónak Demecs Mária férj. Timár Istvánné osgyáni lakos végrehajtást szenvedett elleni 187 kor. 20 fill. s jár. iránti végrehajtási ügyében 2452—1913. tkv. szám alatt kibocsátott árverési hirdetményben az osgyáni 93. sz. tjkvben A : 1. sor 23, 307, 354, 452, 520, 601, 666, 771, 812, 883, 952, 1021, 1092, 1131, 1208, 1312. hrsz. a. felvett Timár Istvánné szül. Demecs Mária nevében álló ingatlanságra 1230 korona kikiáltási árban és az osgyáni 93. sztjkvben A : 1. sor, 121. hrszám alatt felvett Timár Istvánné szül. Demecs Mária nevében álló ingatlanságra 30 korona kikiáltási árban Osgyán községébe a községi bíró házához 1913. évi **augusztus hó 25-ik napjának** délelőtti 10 órájára kitűzött árverés az 1881. évi LX. t. cz. 167. § a alapján Mihály Ferencz osgyáni lakos végrehajtható érdekében is 1000 korona tőke, ennek 1912. évi december hó 20 ikától járó 5% kamatai, 83 kor. 30 fill per, 33 kor. 60 fill. kielégítési végrehajtás kérésű és a még felmerülendő költségek kielégítése végett meg fog tartatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1913. évi május hó 17-ikén.

Mészáros, s. k. kir. törvszéki bíró.

Nádszékfonást

gyorsan és jutányosan készít bárminő mennyiségben a legkitűnőbb anyag :-: hozzáadása mellett :-:

Özv. Hollósy Józsefné

RIMASZOMBAT

Losonczy-utca 13. szám.

Női- és gyermek felöltők.

Remek szabásu divatos

KOSTUMEOK

nagy választékban állandóan raktáron vannak és mérték szerint is rendelhetők a

FISCHER BERTA

DIVATTERMÉBEN :-: RIMASZOMBAT.

Női- és gyermek kalapok.

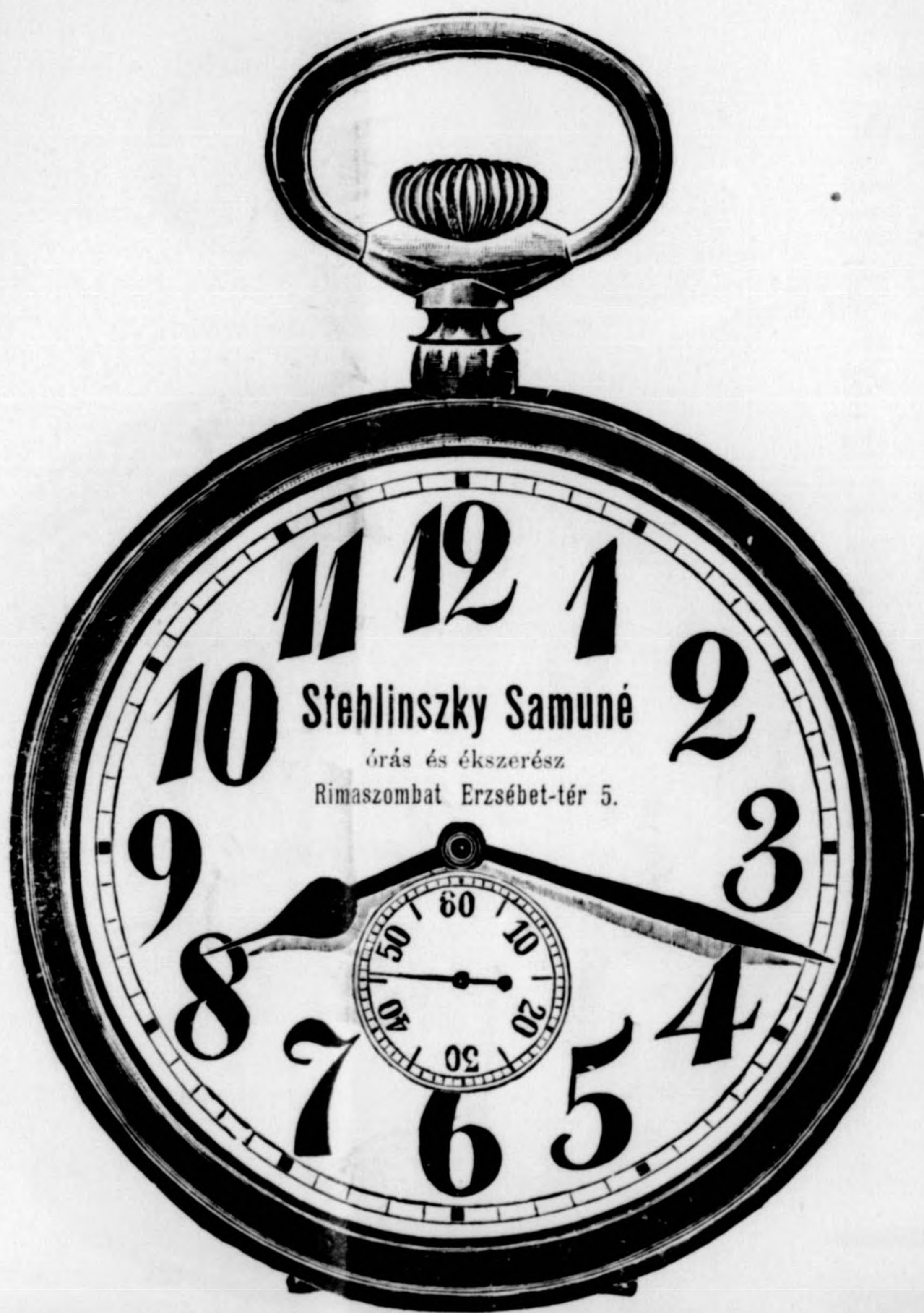
Szőrme újdonságok.

Divatos gyászkalapok.

1—4

Tanulóul.

Egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő tanulóul** felfogadtatik **idb. Rábelly Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

Rimaszombatan, a Rákóczy Ferencz-utca 11. sz. alatt több év óta fennálló, új és elegánsan berendezett **jóforgalmú horhéllyüzlet** családi körülmények miatt, kedvező feltételek mellett **eladó**, esetleg bérbé kiadó. — Venni vagy bérelni szándékozók értekezhetnek a tulajdonossal: **Szűjártó-utca 58. sz. a. házában.**

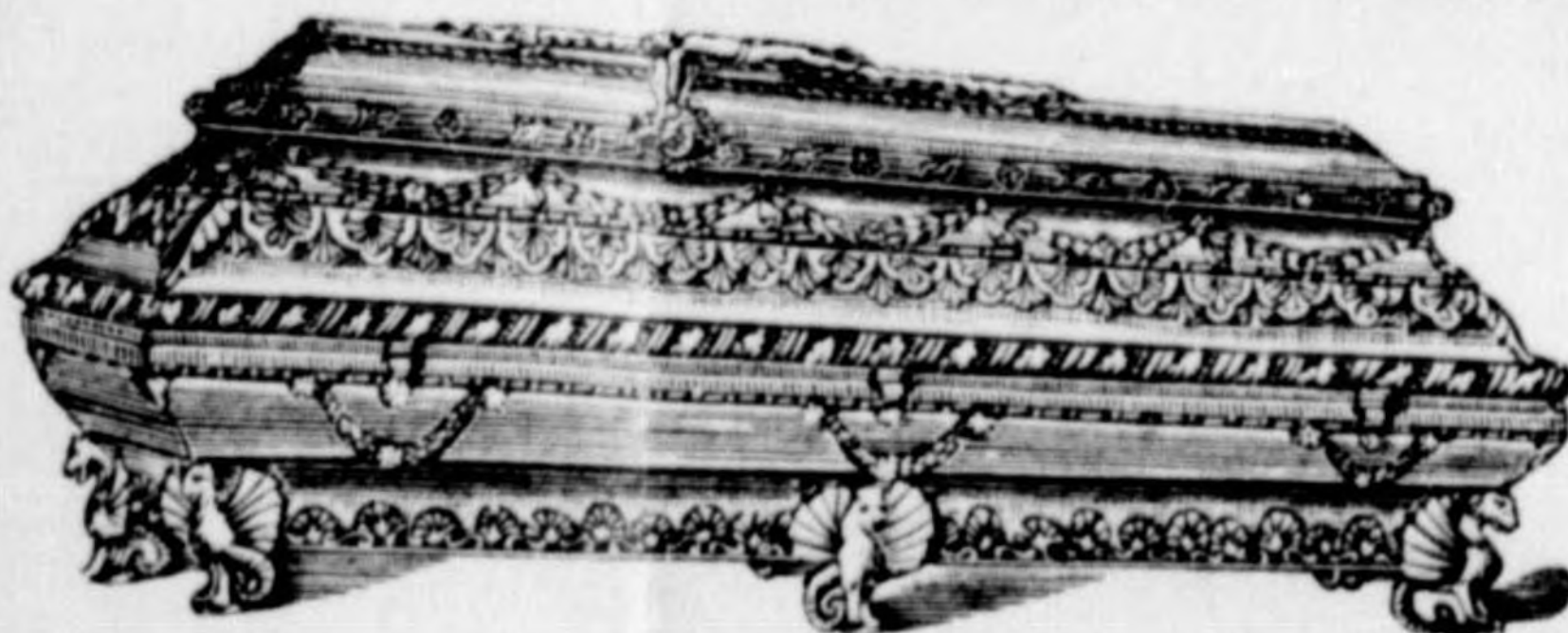
ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

15—*

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a Deák Ferencz-utca.

„ZSUFFA“-féle házában van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindenféle **érc- és fakoporsókból**,

valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekkel, minélfogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen díszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.